

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČINE APAČE

1. UVOD

Občinski program varnosti Občine Apače (v nadaljevanju OPV) je temeljni strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev občine. Namen OPV je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti na

območju občine Apače in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost in javni red na območju občine. Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe, in ima to posebno značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven, na državo naslonjen in zato arbitraren način. Lahko jo zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen OPV je tudi načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v občini Apače. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem kjer živijo in delajo, ter z okoljem, kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi pomeni zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda; to pa konkretno pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

OPV predstavlja pomemben in izhodiščni dokument za področje delovanja občinske redarske službe. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev, konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev ter opredelitev finančnih posledic. V dokumentu so opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo redarske službe ter za sodelovanje s policijo pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda in mira.

Namen programa je tudi vzpostaviti partnerski odnos med policijo in občinskim redarstvom pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06; v nadaljevanju ZORed).

OPV občine vsebuje cilje z ukrepi, ki na celovit način urejajo oziroma zagotavljajo kvaliteto varnosti v občini. OPV občine Apače je zasnovan razvojno in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela občinskih redarjev oziroma občinskega redarstva in razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela.

1.1 IZHODIŠČA

Obseg in kvaliteto varnosti na javnem prostoru v občini zagotavljajo tako javnopravni, kot zasebnopravni subjekti, in sicer: občinsko redarstvo, policija, inšpekcijske službe, službe za zaščito in reševanje, gasilci in subjekti za zasebno varovanje. Poleg policije je občinsko redarstvo tisti subjekt v občini, ki na najbolj neposreden način zagotavlja oziroma skrbi za javno varnost in javni red v občini.

Izhodišča za vzpostavitev in zagotavljanje obsega in kvalitete varnosti na javnem prostoru oziroma ustreznega stanja javne varnosti in javnega reda v občini so pravno-sistemski in organizacijski ukrepi. Zato morajo občine za zagotavljanje večje varnosti občanov:

- a) Izdelati oceno varnostnih razmer,
- b) Izdelati OPV in
- c) Vzpostaviti občinsko redarstvo.

1.2 PRAVNA PODLAGA

Pravna podlaga za program so: Zakon o občinskem redarstvu (ZORed), Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. [82/13](#) – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju ZPrCP), Zakon o varnosti javnega reda in miru (Uradni list RS, št. [70/06](#); v nadaljevanju ZJRM-1), Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US; v nadaljevanju ZP-1), Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. [94/07](#) – uradno prečiščeno besedilo, [76/08](#), [79/09](#), [51/10](#), [40/12](#) – ZUJF in [14/15](#) –

ZUUJFO; v nadaljevanju ZLS) in občinski odloki. Program je zasnovan v skladu z navedenimi pravnimi predpisi in je zasnovan razvojno ter ima naravo priporočil in smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi delo občinske redarske službe v okviru razpoložljivih finančnih sredstev.

OPV je usklajen s predpisi na področju javne varnosti, podatki policije, smernicami za izdelavo občinskega programa varnosti s strani Ministrstva za notranje zadeve iz decembra 2015, ter s potrebami varnosti v občini (prvi odstavek 7. člena ZORed).

2. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA PROGRAMA

Ocena varnostnih razmer v občini oziroma ocena ogroženosti in varnostnih tveganj je izhodiščni dokument za opredelitev obsega varnostnih potreb občine, za izdelavo OPV ter za določitev vsebine dela oziroma konkretnih nalog občinskega redarstva.

V oceni varnostnih razmer so opredeljeni vrsta, oblika in obseg dejavnikov ogrožanja v občini oziroma dejavnikov, ki vplivajo na javno varnost in javni red (kvaliteto življenja in varnosti v občini). Pri izdelavi dokumenta se upoštevajo tudi varnostne razmere v sosednjih občinah, ki vplivajo na stanje varnosti v občini.

2.1 OGROŽENOST OD NARAVNIH NESREČ

Glavna cilja sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami sta zmanjšanje števila nesreč in preprečitev oziroma zmanjšanje števila žrtev in drugih posledic.

Glavne skupine nalog so:

- preprečevanje nesreč;
- pripravljenost na nesreče;
- zaščita pred nevarnostmi;
- reševanje in pomoč ob nesrečah;
- sanacija posledic nesreč.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami temelji na:

- ureditvi prostora in naselij za zaščito in reševanje;
- evakuaciji;
- nastanitvi in oskrbi brezdomcev in drugih ogroženih;
- radiološki, kemijski in biološki zaščiti;
- izgradnji zaklonišč in drugih zaščitnih objektov ter njihovi uporabi;
- zaščiti kulturne dediščine;
- zaščiti pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi.

Naš sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se venomer razvija. Postavljeni so že temeljni cilji varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v prihodnje. Ti so:

- zmanjšati število nesreč in njihovih posledic s preventivnim pristopom;
- izboljšati možnosti napovedovanja, odkrivanja in spremljanja nevarnosti naravnih in drugih nesreč;
- izboljšati splošno pripravljenost na naravne, tehnične in tehnološke nesreče ob spoštovanju načel trajnega razvoja;
- skrajšati odzivni čas reševalnih služb ob naravnih in drugih nesrečah;
- izboljšati specifično pripravljenost za zaščito in reševanje ob vojaških napadih, pojavih terorizma in drugih varnostnih tveganjih;
- izboljšati varstvo posebno občutljivih območij, ekosistemov in varovane kulturne dediščine ter sodelovati pri ohranjanju in varovanju svetovnega ekosistema;
- urediti formalne podlage medsebojnega sodelovanja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami z vsemi sosednjimi državami in državami v regiji; okrepiti vlogo in

- dejavnosti Slovenije v mednarodnih človekoljubnih in drugih organizacijah, z vključevanjem njenih sil v mednarodne človekoljubne in reševalne akcije;
- pripraviti novo zasnovo sanacije posledic naravnih nesreč, ki bo temeljila na večji odgovornosti fizičnih in pravnih oseb za varnost ljudi in premoženja ter na varovanju pred nesrečami.

V občini Apače je organiziran Štab CZ in enote CZ v skladu z veljavno zakonodajo. Štab CZ ima izdelano Oceno ogroženosti in na podlagi le te načrte zaščite in reševanja, ki so usklajeni z regijskimi in državnim načrtom.

Stran | 31

Na območju občine Apače se velika pozornost namenja osveščeni občanov o vplivih in nevarnostih ob povečani požarni ogroženosti – nevarnost ob sežiganju trav ter nevarnosti ob povečanem deževju, kjer se prepogosto dogaja, da lastniki gozdov v hudourniške potoke odlagajo ostanke vej, ki povzročajo ovire za vodo, posledično pa poškodbe obrežij, cest, zamašitev mostov ipd.

Na podlagi statističnih in evidenčnih podatkov, ocene ogroženosti v lokalni skupnosti, občinskega prostorskega načrta, izkušenj preteklih nesreč ter sprejetih regijskih in državnih načrtov zaščite in reševanja župan določi, katere ocene ogroženosti za primere naravnih in drugih nesreč je v občini treba izdelati. Ocene ogroženosti, s katerimi se ugotovi vire nevarnosti oziroma ogrožanja, možne vzroke za nesreče, verjetnost nesreč, stopnjo ogroženosti in možen obseg nesreče, ogrožene občane in njihovo premoženje ter razpoložljive sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč, se izdelajo na podlagi Navodila o pripravi ocen ogroženosti in so podlage za izdelavo občinskega načrta zaščite in reševanja. Občina za posamezno nesrečo izdelava celoten načrt ali del načrta, če je tako določeno z državnim ali regijskim načrtom. Operativno strokovno vodenje akcij za zaščito, reševanje in pomoč je v pristojnosti poveljnika in štaba CZ, vodij intervencij ter vodij reševalnih enot.

Glavni izvajalec intervencijskih ukrepov in nalog v občini so operativne gasilske enote. Intervencije na območju občine vodi poveljnik gasilske enote, na območju katere je požar ali druga nesreča (vodja intervencije), skladno z zakonom in pravili gasilske službe. Ukazi in navodila vodje intervencije so obvezni za vse gasilce, ki sodelujejo v intervenciji.

Organizacija gasilstva v občini se skladno z merili določi z načrtom varstva pred požarom občine. Na podlagi načrta varstva pred požarom občina zagotavlja sredstva za redno delovanje gasilskih enot, gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter sredstva za opazovanje, obveščanje in alarmiranje, vzdrževanje in obnavljanje gasilskih sredstev in opreme, izobraževanje in dopolnilno usposabljanje pripadnikov gasilskih enot, gradnjo

Občinske rezerve materialnih sredstev

Za izvajanje intervencijskih ukrepov in nalog občina Apače zagotavlja, da imajo sile za zaščito, reševanje in pomoč na zalogi dovolj materialnih sredstev, kot so protipoplavne vreče, PVC-folija ali cerade za pokrivanje zemeljskih plazov in poškodovanih ostrejših objektov idr. Ta materialna sredstva se na podlagi rešitev iz načrtov zaščite in reševanja za posamezno nesrečo, v občini sistematično zagotavljajo s srednjeročnim načrtom nabave materialnih sredstev za zaščito in reševanje.

2.2 OGROŽENOST CESTNEGA PROMETA

V letu 2015 se je na območju občine Apače zgodilo skupaj 13 (20)³ prometnih nesreč, prometnih nesreč s smrtnim izidom ni bilo, 4 (9) s telesnimi poškodbami v katerih so se 4 (11) oseb telesno poškodovalo in 9 (11) z materialno škodo.

Policisti policijske postaje Gornja Radgona so v letu 2015 obravnavali 464 (380) kršitev cestno prometnih predpisov, od tega 435 (358) zaradi kršitve ZPrCP. Stran | 32

Ukrepi policije	2013	2014	2015
Skupaj CPP	375	380	464

Tabela št. 1.: Izvedeni ukrepi policistov PP Gornja Radgona zaradi kršitev CPP

Kršitve cestno prometnih predpisov (CPP) so v primerjavi iz leta 2014 nekoliko v porastu. Pri kršitvah CPP gre pretežno za kršitve po Zakonu o pravilih cestnega prometa.

Medobčinski inšpektorat in redarstvo je na območju občine Apače v letu 2015 na področju cestnega prometa in varstva cest obravnavalo 159 (72) prekrškov, od tega 60 (40) zaradi nepravilnega parkiranja in 71 (0) zaradi prekoračitve najvišje dovoljene hitrosti.

Ukrepi redarstva	2013	2014	2015
Skupaj	49	72	159
Neppravilno parkiranje	16	40	60
Prekoračitev hitrosti	0	0	71

Tabela št. 2: Izvedeni ukrepi občinskega redarstva na območju občine Apače

2.3 OGROŽENOST OBČINSKIH JAVNIH POTI, REKREACIJSKIH IN DRUGIH JAVNIH POVRŠIN

Nekateri lastniki sprehajajo pse brez povodcev ali pa jim psi uidejo in se velikokrat potepajo po naselju in javnih poteh in s tem ogrožajo mimoidoče, z iztrebki pa onesnažujejo okolje, zelenice hiš in njihove vrtove. Tovrstni nadzor izvaja občinsko redarstvo, policija in veterinarska inšpekcija.

2.4 OGROŽENOST JAVNEGA PREMOŽENJA, NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Ni zaznati večje ogroženosti, občasno se pojavi ogrožanje v obliki vandalizma.

2.5 OGROŽENOST OD KRIMINALNIH POJAVOV

³ Podatek v oklepaju pomeni primerjalno obdobje predhodnega leta

V letu 2015 je bilo na območju občine Apače s strani policije obravnavanih 47 (94) kaznivih dejanj. Uspešno je bilo preiskanih 35,71 % (85,51 %) od vseh obravnavanih kaznivih dejanj. Prevladujejo premoženjska kazniva dejanja, teh je bilo v letu 2015 34 (41). V letu 2014 izstopajo kazniva dejanja zoper uradno dolžnost in javna pooblastila, ki jih je bilo obravnavanih 32, let prej pa le eno kaznivo dejanje.

Kazniva dejanja/leto	2013	2014	2015
Skupaj	55	94	47
Premoženjska KD	35	41	34
raziskanost	68,75%	85,51%	35,71%

Tabela št. 3: Obravnavana kazniva dejanja in raziskanost v letih 2013-2015

2.6 OGROŽENOST JAVNEGA REDA IN MIRU

V letu 2015 je bilo na območju občine Apače obravnavanih 16 (35) kršitev s področja javnega reda in miru, s področja javnega reda pa 20 (41). Število vseh obravnavanih kršitev javnega reda je na območju občine v upadu, v upadu so tudi kršitve javnega reda in miru. Kršitve javnega reda pomenijo vse kršitve predpisov, ki so jih policisti ugotovili na terenu, brez kršitev CPP in prometnih nesreč. Kršitve javnega reda in miru pa so kršitve Zakona o varstvu javnega reda in miru.

Ukrepi	2013	2014	2015
Javni red	51	41	20
Javni red in mir	44	35	16

Tabela št. 4.: obravnavane kršitve zakonov s področja javnega reda in JRM

2.7 OGROŽENOST NA JAVNIH SHODIH IN PRIREDITVAH

Z vidika javne varnosti dogodkov, ki bi predstavljali veliko varnostno tveganje ne moremo izpostaviti, tako tudi ne moremo izpostaviti posebne ogroženosti na javnih shodih in prireditvah, kjer policisti tudi ne poročajo o posebnostih. Z vidika obremenitve prometa se občasno prireditvah prihaja predvsem do kršitev nepravilnega parkiranja, drugih kršitev pa ni bilo zaznati.

2.8 OGROŽENOST OKOLJA (ONESNAŽEVANJE, INDUSTRIJSKI, KOMUNALNI IN DRUGI ODPADKI, UPORABA ŽIVALI)

Na območju občine Apače predstavljajo obliko onesnaževanja okolja (hrup in uničevanje življenjskega prostora živali in rastlin) v letnem času vozniki motornih vozil, predvsem vozniki neregistriranih motornih koles in dvokolesnikov, v zimskem času pa vozniki motornih sani. Navedeni vozniki prekomerno obremenjujejo in uničujejo okolje, saj vozijo po površinah, ki niso namenjene cestnemu prometu.

V naravnem okolje so še vedno opazna divja odlagališča odpadkov, največjo nevarnost za okolje in prostor predstavljajo posamezniki. Občasno se pojavlja tudi nedovoljeno kurjenje komunalnih in industrijskih odpadkov.

Nedovoljeno izkopavanje mineralnih surovin z izkopi proda, peska mivke, fliša in laporja, z namenom prilastitve, pomenijo kaznivo dejanje, saj so te mineralne surovine v skladu z Zakonom o rudarstvu, v lasti države.

Ugled občine Apače ponekod kazijo tudi neurejene zasebne površine oz. zapuščeni objekti, vendar je tudi teh vsako leto manj.

2.9 VPLIV VARNOSTNIH RAZMER V SOSEDNIH OBČINAH

Občina Apače meji z občino Gornja Radgona, Sveta Ana v Slovenskih Goricah in Šentilj. Na severu Občina Apače meji na sosednjo državo R Avstrijo in sicer z Občino Mureck in Bad Radkersburg. Trenutne varnostne razmere nimajo posebnega vpliva zaradi sosednjih občin, potencialno varnostno tveganje velja zgolj omeniti zaradi tranzita migrantov preko državne meje.

2.10 KLJUČNE UGOTOVITVE

□ Ugotovitve strateške narave

Ob upoštevanju dejstva, da se občina Apače razvija, bo potrebno temu prilagajati ukrepe za preprečevanje nastajanja varnostno zaskrbljujočih dogodkov.

Razvoj in napredek občine pomeni, da je potrebno že v začetni fazi planirati in skrbeti za prilagajanje prometne in ostale infrastrukture ter s samo infrastrukturo preprečiti pojavljanje varnostno zaskrbljujočih dogodkov (poskrbeti za zgledno urejene zelene površine v naseljih, preprečevati nastanke zapuščenih objektov, dosledno popravljati posledice vandalizma, osveščati in opozarjati na samozaščitno obnašanje ...).

Povečano število turistov pomeni, da bodo potrebne tudi razne turistične informacijske točke, kjer se turistom posredujejo turistične informacije, istočasno pa se jih tudi opozarja na samozaščitno obnašanje, ker je pomembna vloga Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Občane občine Apače je potrebno spodbujati h kolesarjenju in pešačenju, vse to pa pomeni zdravo življenje in zmanjšanje onesnaževanja okolja.

□ Ugotovitve operativne narave

Za izvajanje projektov, katerih namen je preprečevanje nastanka varnostnih dogodkov, je potrebno še naprej nadaljevati z aktivnim delom Medobčinskega inšpektorata in redarstva, Varnostnega sosveta, delom Sveta za preventivno in vzgojo v cestnem prometu, policije, varnostnih služb ter delom Občine Apače z občinsko upravo in občinskimi svetniki, ki s sprejemom ustreznih aktov povečujejo varnost.

3. ANALIZA IN OCENA VARNOSTNIH RAZMER

3.1 VARNOSTNA TVEGANJA NA PODROČJU VARNOSTI V CESTNEM PROMETU

Z vidika varnostnih tveganj na področju cestnega prometa predstavlja v občini Apače regionalna cesta skozi celotno občino, kjer v veliki meri ni ločenih površin za pešce in kolesarje.

Z vidika mirujočega prometa predstavljajo tveganje v občini Apače predvsem parkirana vozila na vozišču pri trgovini Mercator v Apačih in parkirana vozila po pločnikih.

Za obvladovanje varnostnih tveganj na tem področju je potrebno pristopiti predvsem k izvajanju ukrepov za umirjanje prometa in preprečevanju nepravilnega parkiranja.

V nadaljevanju je potrebno poskrbeti za občasno izvajanje tako imenovanega projekta »HITROST«, katerega že izvajajo policisti in občinski redarji, ter na kritičnih lokacijah z meritvami hitrosti zmanjšati hitrost vožnje voznikov in posledično tudi zmanjšati posledice v prometnih nesrečah.

Za urejanja varnostnega tveganja, ki ga predstavlja mirujoči promet je potrebno poskrbeti za zadostno število parkirišč in jih ustrezno označiti ter izvajati ustrezne ukrepe zoper tiste, ki parkirajo nepravilno, še posebej če s tem ovirajo promet.

Za obvladovanje varnostnih tveganj vožnje z vozili v naravnem okolju je potrebno poskrbeti za stalni nadzor v skladu z veljavno zakonodajo na izpostavljenih območjih.

Prav tako je potrebno izvajati poostren nadzor nad prometom v bližini osnovnih šol in vrtcev, predvsem v času začetku šolskega leta. Takrat je potrebno planirati tudi neposredno fizično prisotnost občinskega redarja v bližini le teh.

Varnostna tveganja predstavljajo srednjo stopnjo tveganja.

3.2 VARNOSTNA TVEGANJA NA PODROČJU VARNOSTI OBČINSKIH JAVNIH POTI TER REKREACIJSKIH IN DRUGIH JAVNIH POVRŠIN

Nekateri lastniki sprehajajo pse brez povodcev ali pa jim psi nenadzorovano uidejo in s tem ogrožajo mimoidoče. Občasno je prisoten tudi vandalizem na objektih ob javnih poteh in javnih površinah.

Potrebno je skrbeti za prijazne občinske javne poti ter rekreacijske in druge površine, ki morajo biti v zadostni meri osvetljene in redno vzdrževane in odstranjevanje posledic vandalizma. Prav tako je potrebno poskrbeti za redni nadzor navedenih lokacij z občasno izvedbo patrolj redarjev ali policistov tudi v večernem času in kontrolo s strani varnostnih služb.

Varnostna tveganja predstavljajo nizko stopnjo tveganja.

3.3 VARNOSTNA TVEGANJA NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA JAVNEGA REDA IN MIRU

Na področju javnega reda na območju občine Apače posebej izstopajočih lokacij za varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru ni.

Kršitve s tega področja, ki so jih policisti zaznali, predvsem zajemajo kršitve, v katerih sta udeležena dva ali trije kršitelji, pri čemer je potrebno upoštevati dejstvo, da skoraj enak delež zajemajo kršitve na javnem kraju in kršitve v zasebnih prostorih (družinsko nasilje).

Za obvladovanje varnostnih tveganj s področja javnega reda in miru, mora občinska uprava občine Apače še naprej strmeti, da se izdajo dovoljenja za odpiralni čas gostinskih lokalom do zgodnjih jutranjih ur le v redkih upravičenih primerih. Pri izdajanju odpiralnih časov je potrebno v prvi vrsti poskrbeti, da v strnjjenih naseljih občine Apače ne bo gostinskih lokalov, ki bi obratovali med tednom po 23.00 uri, saj sama dejavnost lokala posledično pomeni obremenitev bližnje soseske s hrupom (odhodi gostov, nagla speljevanja na parkiriščih, vpitje vinjenih gostov, hrup iz letnih vrtov ...).

Z nadzori v lokalih in okolici je potrebno poskrbeti, da se bo v gostinskih lokalih upoštevala pozitivna zakonodaja (Zakon o omejevanju porabe alkohola, Zakon o varstvu javnega reda in miru, Zakon o pravilih cestnega prometa ...).

Varnostna tveganja predstavljajo srednje visoko stopnjo tveganja.

3.4 VARNOSTNA TVEGANJA NA PODROČJU PREPREČEVANJA KRIMINALNIH DEJANJ

Na varnostno situacijo s področja kriminalitete pomembno vplivajo kazniva ravnanja, ki jih storijo odvisniki od prepovedanih drog (tatvine, velike tatvine ...) in alkohola (predvsem vandalizem, onesnaževanje okolja ..).

S področja varnostnih tveganj na področju preprečevanja kriminalnih dejanj je potrebno poskrbeti za visoko stopnjo samozaščitnega obnašanja posameznikov ali skupin, saj je

pomanjkljivo samozaščitno ravnanje oškodovancev pogosto pogojeno s storitvijo kaznivih ravnanj.

Glede na dejstvo, da je večina osumljencev kaznivih dejanj brez služb in gre v večini primerov za mlade, ki so brez denarja, je potrebno skrbeti za čim večjo stopnjo zaposlitve v občini ali iz nje, ter za širok spekter dejavnosti v prostem času.

Z vidika zmanjševanja varnostnih tveganj na področju kriminalnih dejanj, je potrebno strmeti za sprotno obveščanje okolice in posameznikov o pojavih kriminalnih ravnanj, ob pojavu gostitev kaznivih ravnanj je potrebno strmeti po rednem nadzoru (kontrola policistov in občinskih redarjev redarja, osvetlitve lokacij, namestitve varnostnih kamer ...). Prav tako je večkrat potrebno opraviti poostrene nadzore za preprečevanje pojava prepovedanih drog, tudi s pomočjo kombiniranih patrolj policist – občinski redar.

Varnostna tveganja predstavljajo srednje visoko stopnjo tveganja.

3.5 VARNOSTNA TVEGANJA NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI JAVNEGA PREMOŽENJA TER NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Posebno varnostno tveganje na področju zagotavljanja varnosti premoženja, ter naravne in kulturne dediščine predstavljajo tatvine in pojavne oblike poškodovanja – vandalizem.

Za preprečevanje navedenih varnostnih tveganj je potrebno poskrbeti za popis in slikovno dokumentiranje naravne in kulturne dediščine, javne objekte pa je potrebno v prvi vrsti dovolj osvetliti, v primeru vandalizma pa zavarovati z varnostnimi kamerami, ter poskrbeti za redni nadzor.

Varnostna tveganja na tem področju predstavljajo nizko stopnjo tveganja.

3.6 VARNOSTNA TVEGANJA NA PODROČJU JAVNIH SHODOV IN PRIREDITEV

Poskrbeti je potrebno, da se bodo organizatorji javnih prireditev zavedali svoje odgovornosti ter poskrbeli za zadostno število usposobljenih rediteljev in varnostnikov varnostnih služb. V tem okvirju se ne sme pozabiti vloge policije, ki mora biti o predvidenih javnih prireditvah pravočasno obveščena, da lahko sodeluje že pri določanju varnostnega tveganja prireditve.

Ob javnih prireditvah, ki s svojo dejavnostjo posegajo v cestni promet, je potrebno skrbeti za ustrezno število parkirnih mest in ustrezno število rediteljev, ki bi obiskovalce usmerjali na urejena parkirišča.

Varnostna tveganja ob prireditvah predstavljajo srednje veliko stopnjo varnostnih tveganj z različnih pogledov.

3.7 VARNOSTNA TVEGANJA NA PODROČJU VARSTVA OKOLJA

Vsekakor je potrebno ustrezno zaščititi območje občine, oziroma druge zelene površine v občini Apače. Potrebno je strmeti za visoko osveščenost občank in občanov, glede pravilnega odlaganja odpadkov in nevarnosti, katero predstavljajo nevarni odpadki, saj se še vedno dogaja, da neznanzi odlagajo odpadke v naravo.

Potrebno je skrbeti za izvajanje nadzora s strani inšpekcijskih služb in osveščanje storilcev in ostalih o nevarnosti in škodljivosti njihovih ravnanj in posegov v okolje. Prav tako je potrebno sprti preverjati vključenost fizičnih oseb in poslovnih subjektov v organiziran odvoz odpadkov.

Varnostna tveganja predstavljajo srednjo stopnjo tveganja.

3.8 VARNOSTNA TVEGANJA NA PODROČJU ZAŠČITE ŽIVALI

Na področju zaščite živali se lahko izpostavi predvsem nevestno in malomarno ravnanje nekaterih lastnikov psov, da se psi kar prosto in nezavarovano gibljejo v naravnem okolju in s tem ogrožajo druge, predvsem sprehajalce in kolesarje.

Stran | 37

Na tem področju je potrebno izvajati kontrole in predvsem ob rednem delu ob zaznavi kršitve takoj ukrepati in poskušati ugotoviti lastnika živali. Nadzor in ukrepanje je potrebno s strani občinskega redarstva, policije in veterinarskih služb in inšpekcij. Posebno pozornost je potrebno polagati tudi morebitnemu zanemarjanju domačih živali in v teh primerih obveščati veterinarsko službo.

Varnostna tveganja predstavljajo srednjo stopnjo tveganja.

3.9 NAČINI OBVLADOVANJA VARNOSTNIH TVEGANJ S STRANI REDARSKE SLUŽBE

Varnostna tveganja na naštetih področjih bodo obvladovala skozi redno delo občinskih redarjev in z izvajanjem samostojnih poostrenih nadzorov ali skupaj z drugimi pristojnimi službami, predvsem policijo. Potrebno je skrbno načrtovanje dela z mesečnimi ali tedenskimi plani ter po potrebi izvajati tudi delo izven rednega delovnega časa. Podrobnejše aktivnosti občinskih redarjev so predstavljene v nadaljevanju.

4. NAMEN IN CILJ VZPOSTAVITVE IN DELOVANJA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA PO ZORed

Namen vzpostavitve medobčinskega redarstva po ZORed je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občini in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine ter načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v občini.

Namen vzpostavitve medobčinskega redarstva je zagotavljanje javne varnosti v lokalni skupnosti oz. izvajanje vseh pristojnosti občinskih redarjev:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij;
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah;
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine;
- vzdrževanje javnega reda in miru.

Osnovni cilj OPV je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru v občini. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti večjo stopnjo javne varnosti v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo zagotavljalo kvalitetnejše življenje v občini ter odpravljali posamezni odklonski pojavi.

Delo redarske službe mora biti usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev predpisov, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni red in mir in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje; redarska služba mora v primeru zaznave kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

Strateški in operativni cilji OPV so:

4.1 STRATEŠKI CILJI

Dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora v občini.

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občini z občinsko redarsko službo. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih mest in občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v mestih in občinah.

Stran | 38

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- Upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev ministrstva pristojnega za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- sprotno strokovno izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

4.2 OPERATIVNI CILJI

4.2.1 Varnost cestnega prometa

Zmanjševanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko občinske redarske službe in policijske postaje.

Opis cilja:

Varnost v cestnem prometu še vedno ni zadovoljiva. Pred leti postavljeni cilji prometne varnosti se niso v celoti uresničili. Zato se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, z širitvijo parkirnih kapacitet, s povečanjem nadzora nad parkirnimi površinami ter z dvigom profesionalnosti policistov in redarjev pri obvladovanju kršiteljev prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč (hitrost, alkohol).

Zakon o pravilih cestnega prometa v 6. členu tudi določa, da je za varen in nemoten promet na občinskih cestah odgovorna občina.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- Uporaba ocene prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta dela občinskega redarstva za področje varnosti v cestnem prometu,
- sklenitev pisnega protokola o sodelovanju med občinsko redarsko službo, policijsko postajo in občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu,
- občinski redarji si morajo pridobiti pravno in strokovno znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa,

- občinske redarje je potrebno opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor in urejanje prometa na občinskih ulicah, na občinskih cestah in drugih javnih poteh na območju občine,
- v letnem načrtu dela občinskega redarstva se med drugim opredelijo tudi naloge v zvezi z nadzorom prometne signalizacije in naloge za večjo varnost otrok. Občina poskrbi za pregled prometne signalizacije in poda predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtec, šola, zdravstveni dom, igrišča, stanovanjska naselja),
- občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju ter v primeru zaznanih kršitev ustrezno ukrepati,
- občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju, še zlasti v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- občinski redarji sodelujejo v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena.

4.2.2 Varnost javnega reda in miru

Obvladovanje javnega prostora s fizično prisotnostjo redarjev na način, ki je v skladu s pravnimi predpisi, oceno varnostnih razmer in varnostno stroko.

Opis cilja:

Zakon o varnosti javnega reda in miru opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir je dobrina, ki izključuje vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma optimalno varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi lokalne skupnosti), ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku. Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo nasilje in uničevanje tujih stvari, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne in občinske simbole, uničujejo fasade zgradb s pisanjem po objektih, ipd. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih. Občinske redarske službe in občinski redarji imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- uporaba ocene ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,

- redarska služba mora ustrezno ukrepati v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen ZJRM-1); beračenje na javnem kraju (9. člen ZJRM-1); uporabe nevarnih predmetov (1. odstavek 11. člena ZJRM-1); zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen ZJRM-1); zaznave pisanj po objektih (13. člen ZJRM-1); zaznave vandalizma (16. člen ZJRM-1); zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen ZJRM-1); v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen ZJRM-1); ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (1. in 3. odstavek 22. člena ZJRM-1),
- izvajati ustrezne ukrepe po Odloku varstvu javnega reda in miru na območju občine Apače
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za hitre odzive na klice v sili in za vedenje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah,
- zagotoviti ustrezno opremo občinskih redarjev za obvladovanje kršiteljev,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju med občinsko redarsko službo in policijsko postajo,
- potrebna je tudi strokovna pomoč policijske postaje.

4.2.3 Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

Varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin s prisotnostjo občinskih redarjev (ob strokovni pomoči policistov).

Opis cilja:

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na teh krajih. Tveganja so običajno kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Izdelava seznama varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju občine (iz ocene ogroženosti in varnostnih tveganj),
- pisni protokol o sodelovanju občinske redarske službe in policijske postaje,
- načrt obhodov varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk,
- občinski redarji morajo imeti ustrezno opremo za kvalitetno izvajanje svojih nalog in pooblastil

4.2.4 Varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine

Preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občine.

Opis cilja:

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. [16/08](#), [123/08](#), [8/11](#) – ORZVKD39, [90/12](#) in [111/13](#)). Z zakonom so tudi določene pristojnosti lokalnih skupnosti. Na splošno velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdbišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen zakona). Zato so občinski redarji kot pooblaščené uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

Sodelovanje občinske redarske službe z organizacijsko enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki deluje na območju občine,

- občinska redarska služba pridobi seznam (evidenco) zgradb in objektov, ki imajo status naravne in/ali kulturne dediščine,

- občinska redarska služba si izdelava načrt obhodov nepremičnin objektov naravne in kulturne dediščine,
- občinska redarska služba si priskrbi podatke o dosedanjih namernih poškodbah in napadih na objekte naravne in kulturne dediščine.

4.2.5 Varstvo okolja

Izboljšanje pregleda nad stanjem in dogajanjem na področju varstva okolja ter povečanje obsega in profesionalnosti nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Opis cilja:

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. Na lokalni ravni gre za skrb v tem smislu, da se občinska redarska služba aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike in občinskega programa varstva okolja.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Občinski redarji se v okviru izobraževanja/usposabljanja/izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v občini,
- občinska redarska služba se poveže z okoljsko inšpekcijo in strokovno službo občinske uprave in skupaj z njima oblikuje sistem nadzora in ukrepanje zoper kršilce varstva okolja,
- občinska redarska služba sproti spremlja tudi vključenih fizičnih in poslovnih subjektov v organiziran sistem odvoza odpadkov.

4.3 VARNOSTNE POTREBE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na splošni trend povečanja vozil v občini je potrebno zagotoviti varen in neoviran cestni promet in ustrezen nadzor nad mirujočim prometom.

Prav tako je za obvladovanje varnostnih tveganj vožnje z vozili v naravnem okolju potrebno poskrbeti za stalni nadzor na izpostavljenih območjih.

Pripadniki mlajše populacije zelo radi za kraj druženja in s tem zadrževanja izbirajo igrišče pri osnovnih šolah. Tukaj se pogosto izvršujejo kazniva ravnanja vandalizma, medvrstniškega nasilja in druga kazniva dejanja, zato je potrebno poskrbeti za redni nadzor navedenih lokacij.

5. ORGANIZIRANOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

5.1 ORGANIZACIJA REDARSKE SLUŽBE

Izhodišča za organizacijo in delovanje medobčinske redarske službe predstavljajo pravice in dolžnosti, ki so opredeljene predvsem v ZORed, ZJRM-1, ZPrCP, ZCes-1, ZP-1, ZLS in občinskih odlokih. Na podlagi Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT IN REDARSTVO« (Uradno glasilo Občine Gornja Radgona, lokalni časopis Prepih, št. 76 z dne 15.01.2013, Uradno glasilo slovenskih občin, št. 1/2013 in Uradni list RS, št. 3/2013) se delo redarjev zagotavlja v sklopu skupne občinske uprave Medobčinskega inšpektorata in redarstva, v sestavi katerega je tudi redarska služba. Ustanoviteljice skupne občinske uprave so Občina Gornja Radgona, Občina Apače in Občina Sveti Jurij ob Ščavnici. Svoje delo in pooblastila občinski redarji izvajajo na območju vseh treh občin ustanoviteljic.

Sedež skupne občinske uprave je v prostorih Občine Gornja Radgona, Partizanska cesta 13, 9250 Gornja Radgona, pisarni številka 56 in 58 v III. nadstropju, kjer sta dve računalniški enoti opremljeni z vso potrebno programsko opremo z urejenim dostopom do ustreznih baz podatkov. Skupna občinska uprava ima v uporabi 1 službeno vozilo, po potrebi pa uporablja tudi lastno vozilo za službene namene. Uradne ure za občane v pisarni Občine Apače so vsak delovni petek vsaj med 9.00 in 10.00 uro.

Izhajajoč iz ocene varnostnih razmer/ocene ogroženosti in varnostnih tveganj bodo občinski redarji svoje delo morali prilagoditi varnostnim potrebam in svoje delo opravljati občasno tudi ob dela prostih dnevih in večernem času.

Za delo občinskega redarja se bodo pripravili tudi delovni nalogi, kjer bodo konkretno po dnevih navedene naloge, ki jih je občinski redar dolžan izvajati na terenu in o teh napisati zbirno poročilo.

5.2 KADROVSKA SESTAVA OBČINSKE REDARSKÉ SLUŽBE

Občina Apače je skupaj z Občino Gornja Radgona in Občino Sveti Jurij ob Ščavnici soustanoviteljica Medobčinskega inšpektorata in redarstva, v katerem deluje medobčinsko redarstvo. Trenutno so v Medobčinskem inšpektoratu in redarstvu zaposlene tri osebe in sicer 2 občinska redarja in 1 medobčinski inšpektor.

5.3 VODENJE MEDOBČINSKE REDARSKÉ SLUŽBE

Vodenje, koordinacija in ostale naloge občinske redarske službe se bo izvajalo preko vodje Medobčinskega inšpektorata in redarstva in sicer po pooblastilu direktorice občinske uprave Občine Gornja Radgona s strani medobčinskega inšpektorja.

Delo redarjev se usmerja preko letnih in mesečnih načrtov dela, ki so usklajeni s predstavniki policije ter preko tedenskih delovnih nalogov.

6. PRISTOJNOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Pristojnosti mestnega/občinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti, ki so opredeljene v Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed), Zakonu o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1), Zakonu o pravilih cestnega prometa (ZPrCP), Zakona o cestah (Zces-1), Zakonu o prekrških (ZP-1), Zakonu o lokalni samoupravi (ZLS) in občinskih odlokih.

V določbi drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu je opredeljeno, da občinsko redarstvo skrbi na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanimi na njihovi podlagi ter na podlagi OVP za:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih;
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij;
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah;
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine;
- vzdrževanje javnega reda in miru.

ZORed je torej temeljni sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva. Naloge občinskih redarjev niso določene po principu numerus clausus (točno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

V **Zakonu o varnosti javnega reda in miru** (ZJRM-1) je v določbi tretjega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZJRM-1.

Občinsko redarstvo lahko skladno z določbami ZJRM-1 v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen);
- beračenje na javnem kraju (9. člen);
- uporaba nevarnih predmetov (1. odstavek 11. člena);
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen);
- pisanje po objektih (13. člen);
- vandalizem (16. člen);
- kampiranje (18. člen);
- uporaba živali (19. člen);
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (1. in 3. odstavek 22. člena).

V **Zakonu o pravilih cestnega prometa** (ZPrCP) so opredeljena pooblastila občinskega redarstva na področju cestnega prometa v občini.

Skladno z določbo 15. člena ZPrCP občinski redarji na cestah v naselju (vključno z nekategoriziranimi cestami, ki so dane v javno uporabo), na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, izvajajo nadzor nad določbami tega zakona:

izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju;

- 5. člena (varstvo okolja),
- 7. člena (odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov),
- prvega in drugega odstavka 16. člena (listine, ki jih morajo imeti pri sebi udeleženci cestnega prometa, razen listine o tovoru in pri opravljanju prevoza skupine otrok, potrdila o poklicnih voznških izkušnjah),
- 17. člena (izločitev vozila iz prometa),
- 18. člena (čas trajanja izločitve iz prometa),
- 19. člena (odstranitev nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila),
- 27. člena (dolžnost upoštevanja pravil),
- 31. člena (območje umirjenega prometa),
- 32. člena (območje za pešce),
- 33. člena (varnostni pas),
- 34. člena (zaščitna čelada),
- 35. člena (prepoved uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila),
- 37. člena (vožnja z vozilom po cesti),
- 41. člena (vožnja z vozilom na prehodu za pešce),
- 46. člena (najvišje dovoljene hitrosti),
- 47. člena (najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil),
- 61. člena (odpiranje vrat vozila),
- 62. člena (zapustitev vozila),
- 63. člena (označitev ustavljenih vozil),
- 65. člena (ustavitev in parkiranje),
- 67. člena (parkiranje na parkirnem mestu označenem za invalide),
- 68. člena (območja kratkotrajnega parkiranja),
- 69. člena (izjeme parkiranja na prostoru, kjer to ni dovoljeno),
- 77. člena (pogoji za nalaganje in razlaganje tovora na cesti),
- 78. člena (pogoji za opravljanje gospodarske vožnje),
- 83. člena (udeležba pešcev v cestnem prometu),
- 84. člena (označitev pešcev),
- petega in šestega odstavka 87. člena (varstva otrok),

- 88. člena, razen nad določbo sedmega in devetega odstavka tega člena (prevoz oseb),
- 92. člena (jahač, gonič in vodič živali v prometu ter pogoji za udeležbo živali v cestnem prometu),
- 93. člena (kolesa in kolesa s pomožnim motorjem),
- 94. člena (vožnja voznikov koles z licenco),
- 95. člena (pogoji za udeležbo motornih koles in mopedov v cestnem prometu),
- 97. člena (pogoji za uporabo posebnih prevoznih sredstev v cestnem prometu),
- 98. člena (prometna signalizacija),
- 99. člena (svetlobni prometni znaki).

Občinski redarji izvajajo nadzor nad 46. in 47. členom tega zakona izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo, pri tem pa nimajo pravice ustaviti voznika.

Občinski redarji na cestah v naselju, na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, urejajo promet, izvajajo ukrepe, določene s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi, ki urejajo promet v skladu s tem zakonom.

Na podlagi **Zakona o cestah** (Zces-1) občinski redar izvaja nadzor nad:

- 4. člen (uporaba javnih cest)
- 5. člen (prepoved ogrožanja varne uporabe ceste),
- 6. člen (uporaba nekategoriziranih cest),
- 30. člen (največje dovoljene osne obremenitve vozil na javnih cestah),
- 31. člen (največje dovoljene skupne in največje dovoljene mase vozil na javnih cestah),
- 32. člen (izredni prevoz po javnih cestah),
- 34. člen (označitev vozil za izredne prevoze),
- 36. člen (naležne ploskve na kolesih vozil),
- 37. člen (izjeme pri omejitvi uporabe javne ceste – lokalni promet),
- 107. člen (začasni ukrepi policije in občinskega redarstva ob ugotovljenih pomajkljivostih na cesti).

Občinsko redarstvo opravlja nadzor tudi po vseh občinskih odlokih, v katerih ima navedeno pooblastilo za nadzor. Pri izvrševanju nadzora nad stvarno pristojnimi predpisi občinski redarji izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje z Zakonom o prekrških ter drugimi zakoni in ter ukrepe določene z občinskimi predpisi.

Občinski redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in ostali zakoni ter podzakonski akti, v katerem so opredeljena njegova pooblastila.

Iz vsebine pooblastil, ki so določena v ZORed, ZJRM, ZPrCP, Zces-1, ZP-1 in občinskih odlokih lahko neposredno ugotovimo, da ima občinski redar status:

- prekrškovnega organa,
- pooblaščen uradne osebe.

Prekrškovni organi oziroma organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu Zakona o prekrških⁴.

Občinski redar je skladno z določbo 99. člena Kazenskega zakonika⁵ in zgoraj navedenimi predpisi, pooblaščen uradna oseba.

⁴ 45. člen ZP-1: 1) O prekrških odločajo prekrškovni organi in sodišča. 2) Prekrškovni organi so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških.

⁵ 126. člen KZ-1 (1) Uradna oseba po tem zakoniku je lahko:

V prvem odstavku 21. člena Zakona o lokalni samoupravi⁶ so opredeljene določene naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter glede organiziranja komunalno-redarstvene službe, ki skrbi za red v občini. V določbi prvega odstavka 3. člena Zakona o prekrških je opredeljeno, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom samoupravne lokalne skupnosti.

7. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA (PROSTORI, OPREMA, VOZILA, SREDSTVA ZVEZ)

Občina Apače je soustanoviteljica Medobčinske redarske službe skupaj z Občino Gornja Radgona in Občino Sveti Jurij ob Ščavnici, pri čemer je Občina Gornja Radgona sedežna občina. V okviru potreb in finančnih zmožnosti se nabavijo pisarniški material in oprema, službeno vozilo je že nabavljeno. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Ur. list RS, št. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Ur. list RS, št. 103/2007 in 64/2010), ki ju je izdal minister za notranje zadeve.

Med opremo redarjev se uvršča:

- službena vozila,

-
- 1) poslanec državnega zbora, član državnega sveta in član lokalnega ali pokrajinskega predstavniškega telesa;
 - 2) sodnik ustavnega sodišča, sodnik, sodnik porotnik, državni tožilec ali državni pravobranilec;
 - 3) oseba, ki pri državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti ali pri drugi osebi javnega prava opravlja uradne naloge ali ima uradno funkcijo z vodstvenimi pooblastili in odgovornostmi;
 - 4) druga oseba, ki opravlja posamezne uradne naloge na podlagi pooblastil, ki jih ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi (javno pooblastilo) ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži;
 - 5) vojaška oseba, ki je kot taka določena s posebnimi predpisi, kadar gre za posebna kazniva dejanja, pri katerih je navedena uradna oseba, pa niso določena kot kazniva dejanja zoper vojaško dolžnost;
 - 6) oseba, ki v tuji državi na kateri koli ravni opravlja zakonodajno, izvršilno ali sodno nalogo oziroma drugo uradno dolžnost in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka;
 - 7) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka;
 - 8) oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali nalogo.

⁶ 21. člen ZLS: Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge: upravlja občinsko premoženje; omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva; načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči; ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj; v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe; pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele; skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja; ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte; ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev; pospešuje vzgojno izobraževalno, informacijsko dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju; pospešuje razvoj športa in rekreacije; pospešuje kulturno umetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju; gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva; opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami; organizira komunalno-redarsko službo in skrbi za red v občini; skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč; organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč; organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe; določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti; če ni z zakonom drugače določeno; sprejema statut občine in druge splošne akte; organizira občinsko upravo; ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

- tehnična oprema in
- osebna oprema.

8. VRSTA IN OBSEG NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Redarstvo ni tipična služba občinske oziroma medobčinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto občinske uprave. Občinski redar je pooblaščen uradna oseba (primerjava s policijo), katerega delo je v večini represivnega značaja. Ker občinski redar opravlja delo na podlagi diskrecijske pravice odločanja iz svojega dela, je podvržen najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim obračunavanjem.

Stran | 46

Vrsta in obseg nalog Občinskega redarstva so:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih ter na občinskih in ne kategoriziranih poteh, ki so dane v javni promet izven naselja,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov,
- naloge na področju varstva okolja.

8.1 POVZETEK UKREPOV MEDOBČINSKEGA INŠPEKTORATA IN REDARSTVA

Na podlagi Pravilnika o oblikah in vsebinah posameznih zbirk podatkov pri prekrškovnih organih sta vzpostavljena elektronska vpisnika prekrškov, in sicer posebej za prekrške, kjer so izdani plačilni nalogi (PN-vpisnik), ter posebej za prekrške, kjer so izdane odločbe o prekršku (ODL-vpisnik).

Na podlagi pridobljenih podatkov iz navedenih zbirk oz. vpisnikov za leto 2015 (s primerjavo za preteklo leto) za območje Občine Apače sledijo naslednje ugotovitve:

Parameter	Občina Apače
Izdani plačilni nalogi	97 (37)
Izrečena opozorila	39 (22)
Izdane odločbe	14 (13)
Ugovori	0 (0)
Zaht. za sodno varstvo	6 (0)
Opomin	9 (9)
Sodna odločitev	0 (0)
Terjatve (predlogi)	8 (5)
Realizirane terjatve	2 (2)
Ostali dokumenti	21 (26)
Posredovanje KT na MP	33 (0)
Število rešenih zadev	229 (114)

Tabela 5: Prikaz podatkov iz Pn in Odl vpisnikov

Ker je delo občinskega redarja tesno povezano tudi z delom medobčinskega inšpektorja, se na kratko povzemajo tudi ugotovitve s področja občinske inšpekcije.

Inšpekcijsko nadzorstvo se je izvajalo v skladu s Programom dela Medobčinskega inšpektorata in redarstva za leto 2015. Tako so se izvajali planirani in izredni inšp. pregledi (po prijavi). Prioritete v letu 2015 glede na program so bile:

1. varstvo cest: nadzor nad odvajanjem odpadne/padavinske vode na cesto in njene sestavne dele, nadzor nad izdanimi soglasji/dovoljenji, nadzor nad postavljeno prometno signalizacijo, onesnaževanje ceste, oranje do ceste, nadzor nad zimsko službo, cilj: zagotoviti varstvo cest in varnost udeležencev v prometu
2. ravnanje z odpadki: pregled znanih odlagališč, vključitev v sistem ravnanja z odpadki, nadzor v akciji kosovnih odpadkov, nadzor nad pravilnim ločevanjem komunalnih odpadkov, cilj: preprečiti nezakonito odlaganje odpadkov
3. oskrba s pitno vodo: priključevanje na javni vodovod, uporaba v času omejitev, cilj: priključitev na javni vodovod

Stran | 47

Gre za usmerjene (planirane) preglede. Ostali (izredni) pregledi so bili glede na trenutno stanje pri posameznem področju v posamezni občini in glede na prijave.

V letu 2015 je bilo na območju občine Apače na novo uvedenih 51 inšpekcijskih postopkov. Število nedokončanih inšpekcijskih postopkov iz prejšnjih let je bilo 4, ki pa so vse bile rešene v letu 2015. Od novih zadev v letu 2015 je bilo rešenih 49 inšpekcijskih zadev, torej skupno z zadevami preteklega leta 53 postopkov. Nerešena in tako prenesena v leto 2016 sta bila 2 inšpekcijska postopka.

Ocenjujemo, da je izvajanje inšpekcijskega nadzora in dela redarjev do sedaj potekalo dobro. Občani, več ali manj, nadzor sprejemajo pozitivno. Kršitelji, v primerih, ko se jih opozori na napake ali jim naloži odpravo pomanjkljivosti, le te v dogovorjenih oziroma odrejenih rokih praviloma tudi odpravijo.

Osnovni strateški cilj delovanja inšpektorata je izvajanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora in zagotavljanje preventivnega delovanja z namenom zagotoviti spoštovanje pravnih predpisov in s tem zadovoljstva uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti. Nespoštovanje predpisov pooblašča inšpektorja in redarje, da sprejmejo ukrepe, ki naj zagotovijo zakonito stanje. Cilj inšpekcijskega in redarskega nadzora je usmerjen predvsem k preprečevanju kršitev in k preprečevanju situacij pri katerih lahko pride do pomanjkljivosti ali nepravilnosti, ki bi lahko imele škodljive posledice za ljudi, premoženje, skupnost oziroma javno korist. Zakoni niso namenjeni sami sebi, ampak urejanju odnosov med ljudmi. Pravo reagira, če konkretno vedenje in ravnanje posameznika ali skupine odstopa od predpisanega. Zato se pravo oblikuje kot posledica dejanskega stanja.

Vzpostavitev zakonitega stanja na področju inšpekcij in redarskih služb predstavlja zaščito javnega interesa. Zaščita javnega interesa pa mora biti v sorazmerju z odstopanji od zakonitega stanja. Pri odločitvi o uporabi in vrsti ter teži ukrepa mora uradna oseba opraviti test sorazmernosti ter se med različnimi posegi v delovanje pravnih in fizičnih oseb odločati po načelu prostega preudarka, pri čemer pa mora vedno ostati v okviru zakonitosti. Ukrepi morajo biti nujni, potrebni in legitimni. Vrednote, ki jih kot javni interes inšpektor ščiti, morajo biti iz predpisa razvidne in v ukrepu navedene ali pa mora iti za obče vrednote, kot so življenje in zdravje ljudi, javni red in mir, javna varnost in preprečitev večje nepopravljive škode. Presoja po kriteriju neogibne potrebnosti terja izbiro milejših ukrepov za isti namen, v nasprotnem primeru je kršeno načelo sorazmernosti.

Glede na navedeno se bo tudi v prihodnje veliko pozornosti namenilo predvsem ozaveščanju ljudi, komunikaciji z njimi in preventivnemu delovanju. Pooblaščene uradne osebe inšpektorata bodo pri svojem delu še nadalje trudili, da se bo inšpekcijski in redarski nadzor zaključil v čim krajšem času, brez nepotrebne podaljševanja in zavlačevanja postopkov, vendar ne na škodo zakonitosti delovanja.

9. NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

Na podlagi določil 10. člena ZORed ima občinski redar pri opravljanju nalog naslednja pooblastila:

- opozorilo;
- ustna odredba;
- ugotavljanje istovetnosti;
- varnostni pregled osebe;
- zaseg predmetov;
- zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja;
- uporaba fizične sile, sredstev za vklepanje in vezanje in plinskega razpršilca (v nadaljevanju: prisilna sredstva).

Stran | 48

Če z zakonom ni drugače določeno, se za izvajanje pooblastil opozorila, varnostnega pregleda, zasega predmetov in uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Opozorilo (38. člen ZNPPol)

Za izvajanje pooblastil opozorila se občinski redar ravna po 38. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 15/13 in 23/15 – popr.), ki se glasi:

Policisti smejo opozoriti fizične in pravne osebe ter državne organe na okoliščine, ravnanja ali opustitev ravnanj, ki ogrožajo ali bi lahko ogrožale javni red, življenje, osebno varnost ali premoženje.

Policisti opozarjajo ustno ali pisno, z uporabo tehničnih sredstev ali preko javnih medijev.

Opozorila morajo biti jasna in kratka ter nedvoumno izražena.

Opozorila za pravne osebe in državne organe policisti izrečejo odgovorni osebi.

Ustna odredba (11. člen ZORed)

Z ustno odredbo občinski redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti občinskega redarstva in jih mora kdo storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Ugotavljanje istovetnosti (12. člen ZORed)

Občinski redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženje, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost ugotavlja občinski redar tako, da od osebe zahteva na vpogled osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, opremljeno s fotografijo, ki jo je izdal državni organ, tujo potno listino ali drugo javno listino, opremljeno s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost.

Istovetnost lahko občinski redar ugotovi tudi na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je občinski redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti.

Če občinski redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Varnostni pregled osebe (51. člen ZNPPol)

Za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda osebe se občinski redar ravna po 51. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije, ki se glasi:

Pri opravljanju policijskih nalog smejo policisti opraviti varnostni pregled osebe, če je glede na okoliščine mogoče pričakovati njen napad ali samopoškodbo.

Varnostni pregled obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer policisti ugotavljajo, ali je oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s sabo druge nevarne predmete ali snovi.

Pri varnostnem pregledu osebe policisti z rokami pretipajo njena oblačila, rokavice, pokrivalo in lase ter pregledajo obutev. Varnostni pregled osebe ne obsega telesnega pregleda niti osebne preiskave.

Pri varnostnem pregledu stvari policisti pregledajo predmete, ki jih ima oseba pri sebi in bi lahko bilo v njih skrito orožje ali drugi nevarni predmeti ali snovi.

Pri varnostnem pregledu prevoznega sredstva, ki je v neposredni bližini in dostopen osebi, ki jo varnostno pregledujejo, policisti pregledajo njegovo notranjost, prtljažnik in druge prostore za prtljago ali opremo vozila. Pri tem ne smejo pregledovati skritih delov vozila.

Varnostni pregled osebe mora opraviti oseba istega spola, razen če varnostnega pregleda ni mogoče odložiti.

Pri varnostnem pregledu smejo policisti uporabljati tehnična sredstva.

Zaseg predmetov (54. člen ZNPPol)

Policisti smejo pri opravljanju policijskih nalog zaseči predmete, primerne za napad ali samopoškodbo, ter tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja.

Policisti predmet zasežejo tako, da ne povzročijo nepotrebne škode. Za zasežene predmete izdajo osebi potrdilo o zasegu. Do izdaje potrdila mora biti predmet pod vidnim nadzorom osebe, ki ji je bil predmet zasežen, ali v zapečatenem ovoju.

Predmete iz tega člena morajo policisti izročiti pristojnemu organu, pri katerem poteka nadaljnji postopek. Če zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, morajo predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete ali predmete, ki jih je po zakonu treba odvzeti.

Nevaren predmet ali predmet, ki ga je po zakonu treba odvzeti in ki ne bo vrnjen osebi, morajo policisti komisijsko uničiti ali odstopiti subjektu, ki je pristojen za njegovo uničenje, ter o tem napisati zapisnik. O uničenju policisti obvestijo osebo, ki ji je bil predmet zasežen.

Postopek hrambe in uničenja zaseženih predmetov podrobneje predpiše minister.

Za prekrške iz prejšnjega odstavka se lahko izreče stranki sankcija odvzem predmetov.

Zadržanje storilca na kraju kaznivega dejanja ali prekrška (13. člen ZORed)

Občinski redar sme na kraju dogodka zadržati storilca prekrška ali osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog.

Če občinski redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka. Zadrževanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdlje eno uro.

Uporaba prisilnih sredstev (14. člen ZORed)

Občinski redar sme uporabiti fizično silo in plinski razpršilec samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Sredstva za vklepanje in vezanje sme občinski redar uporabiti zoper osebo, ko jo sme v skladu z zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

Obveščanje o kaznivem dejanju (po 15. členu ZORed)

Če občinski redar ugotovi, da se pripravlja, izvršuje ali je izvršeno kaznivo dejanje, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, je dolžan v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo.

Sodelovanje redarjev in policistov (po 9. členu ZORed)

Pri opravljanju nalog in pooblastil občinski redarji sodelujejo s policisti. Če občinski redarji opravljajo naloge, ki jih določa zakon, skupaj s policisti, so dolžni ravnati po navodilu policista oziroma vodje policijske enote.

Pooblastila občinskega redarstva po Zakonu o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1)

Na podlagi 25. člena ZJRM-1 občinski redar ali redarka brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseže predmete prekrška iz prvega odstavka 11. člena⁷ tega zakona.

Za prekrške iz prejšnjega odstavka se lahko izreče stranska sankcija odvzem predmetov.

Pooblastila občinskega redarstva po Zakonu o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)

Občinski redarji na cestah v naselju (vključno z nekategoriziranimi cestami, ki so dane v javno uporabo), na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, izvajajo nadzor nad določbami tega zakona po taksativno naštetih členih, ki so navedeni v 15. členu ZPrCP.

Pri opravljanju teh nalog sme občinski redar od udeleženca v cestnem prometu zahtevati listino, s katero dokaže, da sme voziti vozilo v cestnem prometu, veljavno prometno dovoljenje, listine o tovoru, dovoljenje za vožnjo v času prepovedi prometa, pri opravljanju prevoza skupine otrok pa tudi potrdilo o poklicnih voznških izkušnjah (prvi odstavek 16. člena ZPrCP).

Pri urejanju prometa vozil morajo občinski redarji uporabljati znake, ki jih dajejo policisti v skladu s tem zakonom in podzakonskimi akti, izdanimi na njegovi podlagi.

Pooblastila občinskega redarstva po Zakonu o cestah (ZCes-1)

Policija ob ugotovitvi pomanjkljivosti, ki neposredno ogrožajo varnost ceste in promet na javni ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, izvede začasne ukrepe, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v prometu, in o tem obvesti pristojnega izvajalca rednega vzdrževanja ceste, lastnika ceste ali od njega pooblaščenega upravljavca ceste in pristojni inšpekcijski organ za ceste. Enako pooblastilo ima občinsko redarstvo na občinski cesti, državni cesti v naselju ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet.

Policija ali občinsko redarstvo smeta odrediti odstranitev predmetov, objektov, drugih naprav ali ovir s ceste, če:

⁷ 11. člen ZJRM-1: 1) Kdor uporablja acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, in s tem povzroči vznemirjenje ali občutek ogroženosti, se kaznuje z globo. Pokanje z naštetimi sredstvi se izjemoma dovoljuje v času določenih praznikov, vendar se morajo upoštevati varnostna navodila, ki jih predvideva zakon o eksplozivih.

- slepijo udeležence v prometu,
- zmanjšujejo preglednost ceste,
- zmanjšujejo vidnost prometne signalizacije ali prometne opreme na cesti,
- zavajajo udeležence v prometu,
- ovirajo udeležence v prometu ali zmanjšujejo pretočnost prometa,
- odvrtačajo pozornost voznikov.

Policija ali občinsko redarstvo smeta iz razlogov varnosti ceste in prometa na njej odrediti, da se prepove promet na nekategorizirani cesti, ki ne izpolnjuje pogojev iz drugega ali tretjega odstavka 6. člena tega zakona. Prepoved prometa mora njen lastnik oziroma upravljavec označiti s predpisano prometno signalizacijo in traja do odprave razlogov za prepoved (107. člen ZCes-1).

Policist ali občinski redar sme napotiti na tehtanje vozilo, za katerega sumi, da je tovor, ki se na njem prevaža, naložen v nasprotju z določbami 30., 31. in 32. člena tega zakona. Voznik mora na policistovo zahtevo omogočiti tehtanje vozila. Če na kraju postopka vozila ni mogoče stehtati, mora na policistovo zahtevo odpeljati vozilo na tehtanje (109. člen ZCes-1).

Voznik mora imeti pri sebi dovoljenje za izredni prevoz in ga na zahtevo policista ali občinskega redarja izročiti na vpogled.

Voznik mora na zahtevo policista ali občinskega redarja omogočiti pregled vozila, opreme, naprav, tovora in pri njem sodelovati (110. člen ZCes-1).

Policist ali občinski redar prepove nadaljnjo vožnjo in izloči iz prometa motorno ali priklopno vozilo:

- katerega voznik ne omogoči ali ne sodeluje pri pregledu vozila, naprav, opreme ali tovora ali tehtanju vozila;
- ki je obremenjeno nad največjo dovoljeno maso, skupno maso ali osno obremenitvijo po določenih proizvajalca vozila;
- ki samo ali skupaj s tovorom prekoračuje predpisane mere (širina, dolžina, višina) ali dovoljeno osno obremenitev ali dovoljeno skupno maso, pa zanj ni bilo izdano dovoljenje za izredni prevoz ali ne izpolnjuje posebnih pogojev, določenih v dovoljenju za izredni prevoz;
- ki vozi po cesti, po kateri je vožnja tovrstnih vozil prepovedana;
- s katerega odpada zemlja ali blato, ki onesnažuje vozišče;
- ki vozi po cesti s takšnimi naležnimi ploskvami koles, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče;
- katerega največja dovoljena masa presega dovoljeno.

Policist ali občinski redar, ki izloči vozilo iz prejšnjega odstavka, lahko odvzame registrske oziroma preizkusne tablice v skladu z določbami zakona, ki ureja motorna vozila.

Izločitev vozila traja toliko časa, dokler se ne odpravijo razlogi, zaradi katerih je bila odrejena, ali se pridobi ustrezno dovoljenje.

Lastnik vozila mora odstraniti izločeno vozilo s ceste v roku 24 ur. Če tega ne stori, odstrani vozilo na njegove stroške izvajalec rednega vzdrževanja cest (111. člen ZCes-1).

Udeleženci cestnega prometa se morajo ravnati po znakih, ukazih oziroma odredbah pooblaščenih uradnih oseb, pri opravljanju nadzorstva nad določbami tega zakona (4. Odstavek 121. člena ZCes-1).

10. NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Uporaba prisilnih sredstev (14. člen ZORed)

Občinski redar sme uporabiti fizično silo in plinski razpršilec samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Sredstva za vklepanje in vezenje sme občinski redar uporabiti zoper osebo, ki jo sme v skladu z zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

Stran | 52

Obveščanje o zadržanju in uporabi prisilnih sredstev (16. člen ZORed)

O zadržanju osebe in uporabi prisilnih sredstev je občinski redar dolžan napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji občinskega redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil je smiselno, da poročilo občinskega redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem sledeče:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

Če je oseba pri zadržanju in uporabi prisilnih sredstev telesno poškodovana, je občinski redar dolžan zagotoviti, da v najkrajšem možnem času dobi ustrezno medicinsko pomoč.

Če je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je dolžan vodja občinskega redarstva nemudoma obvestiti župana občine, kjer je sedež občinskega redarstva.

V obvestilu iz prejšnjega odstavka morajo biti navedeni podatki o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrsti uporabljenega prisilnega sredstva ter drugih okoliščinah in dejstvih, pomembnih za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

Ocena uporabe prisilnih sredstev (po 17. členu ZORed)

Vodja občinskega redarstva mora na podlagi poročila o zadržanju osebe in uporabi prisilnih sredstev oceniti, ali je bilo ravnanje občinskega redarstva zakonito in strokovno. Ob ugotovljenih kršitvah je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti.

V primeru, da je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja občinskega redarja opravi komisija. Sejo komisije skliče župan.

Župan oziroma župani občin ustanoviteljic imenujejo neodvisno, največ petčlansko, komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarstva (v nadaljnjem besedilu: komisija). V komisiji mora biti direktor občinske uprave, v primeru medobčinskega redarstva pa direktor občinske uprave s sedežem medobčinskega redarstva, predstavnik policije in predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Komisija obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva in lahko obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar oceni, da je to potrebno. K sodelovanju lahko povabi tudi druge strokovnjake, če meni, da je njihovo sodelovanje pomembno za odločitev v konkretnem primeru. Komisija svoje poslovanje natančneje uredi s poslovníkom.

V primeru medobčinskega redarstva je za imenovanje komisije pristojen župan občine, v kateri je sedež medobčinskega redarstva.

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja občinskega redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v roku 30 dneh pritoži županu občine. Glede na 19. člena Zakona o občinskem redarstvu mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

Pri svojem delu so občinski redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno ter v skladu z zakonom o redarstvu ter drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega dela in nestrokovnega dela lahko občinskega redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, katera se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje. O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti občinskih redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

11. SISTEM DELA OBČINSKEGA REDARSTVA – RAZPOREJANJE REDARJEV NA DELO IN DRUGO

V Občini Apače v skladu z ocenami varnostnih razmer in drugimi potrebami občine opravljajo občinski redarji delo v skladu z programom, ki se sprejme v sodelovanju s predstavniki občine in policije. Podrobne naloge in delo se načrtujejo sproti in so zapisane, v delovnih nalogih in poročilih o delu pa je razvidna njihova realizacija.

11.1 SODELOVANJE S POLICIJSKO POSTAJO GORNJA RADGONA

Dne 2. 11. 2010 je bil sklenjen pisni protokol o sodelovanju organa skupne občinske uprave ter Policijske postaje Gornja Radgona. Na podlagi pisnega protokola je bil sklenjen tudi dogovor, da se vsaj enkrat na mesec ob določenih dnevih izvede kombinirana patrulja policist – redar, kar bo še povečalo učinkovitost obeh služb in tudi medsebojno sodelovanje.

11.2 SODELOVANJE Z OBČINSKIMI REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNIH OBČIN

Potrebno je sodelovanje s sosednjimi občinskimi redarstvi, predvsem preko elektronske komunikacije, občasno pa tudi na sestankih in srečanjih. Po potrebi se uredi podpis dogovora o sodelovanju z občinskimi redarstvi sosednjih občin, dosedanje sodelovanje pa poteka dobro.

11.3 POVEZANOST OBČINSKEGA REDARSTVA Z OKC PU IN REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE (RCO)

Sodelovanje oziroma komunikacija običajno poteka preko telefonov, medsebojno sodelovanje je dobro.

11.4 SODELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA IN ZASEBNIH VARNOSTNIKOV

Na terenu se občasno opravi tudi razgovor z uslužbenci zasebnih varnostnih služb.

11.5 SODELOVANJE MED REDARSKO SLUŽBO, POLICIJO TER SVETOM ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

Sodelovanje med občinsko redarsko službo, policijskimi postajami in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu se vrši preko sej. Občinski redar bo občasno (npr. 1x mesečno)

opravljaj naloge v kombinirani patrulji. Ob začetku šolskega leta bo občinski redar neposredno na terenu pred šolami po časovnici in bo fizično varoval otroke.

11.6 PISNI DOGOVOR O SODELOVANJU OBČINSKE REDARSKÉ SLUŽBE IN KONCESIONARJA ZA ODVOZ VOZIL

V kolikor se pojavi potreba, občinska redarska služba oziroma oseba, ki jo za izvajanje nalog, ki so opredeljene v ZORed, pooblasti župan občine, za izvajanje OPV pripravi predmetni dokument, ko bo sprejet ustrezen odlok iz tega področja.

Stran | 54

11.7 IZVAJANJE NADZORSTVA NAD IZVRŠEVANJEM NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

- Pristojnost državnih organov:

Nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju opravlja ministrstvo pristojno za notranje zadeve (prvi odstavek 30 čl. ZORed).

Nadzorstvo nad zakonitostjo izvrševanja posameznih pooblastil občinskih redarstev in organ, pristojen za nadzor, določa zakon, s katerim so ta pooblastila določena (drugi odstavek 30 čl. ZORed).

- Pristojnost občinskih organov

Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje občinskega programa varnosti (6/3 čl. ZORed). Iz opredeljene določbe izhaja, da morajo občinski organi najmanj enkrat letno preveriti stanje varnosti v občini oziroma ustreznost ocene varnostnih razmer.

Za nadzorstvo nad izvrševanjem nalog občinskega redarstva, določenih z občinskimi predpisi, je pristojen župan (31. čl. ZORed).

11.8 VARNOSTNO OGROŽENE POTI, KRAJI, POVRŠINE IN TOČKE NA OBMOČJU OBČINE

Občinska redarska služba sproti spremlja morebitna povečanja kršitev predvsem po ZJRM-1, ZCes-1 in ZPrCP na podlagi ugotovitev na terenu in prejetih prijav ter na teh območjih morebiti pogosteje ukrepa ali deluje preventivno. Ta območja so najpogosteje ŠRC Trate, pot ob Muri, ožji deli mesta glede parkiranja in zapuščeni objekti glede vandalizma.

11.9 NAČRT OBHODOV VARNOSTNO OGROŽENIH POTI, KRAJEV, POVRŠIN IN TOČK

Občinska redarska služba oziroma oseba, ki jo za izvajanje nalog, ki so opredeljene v ZORed, pooblasti župan občine, za izvajanje OPV pripravi predmetni dokument.

11.10 IZDELAVA NAČRTA INTERVENCIJSKIH POTI NA OBMOČJU OBČINE

Občinska redarska služba oziroma oseba, ki jo za izvajanje nalog, ki so opredeljene v ZORed, pooblasti župan občine, za izvajanje OPV pripravi predmetni dokument.

11.11 SEZNAM OZ. EVIDENCA ZGRADB, SPOMENIKOV, MUZEJEV IN DRUGIH OBJEKTOV, KI IMAJO STATUS NARAVNE IN/ALI KULTURNE DEDIŠČINE

Občinska redarska služba oziroma oseba, ki jo za izvajanje nalog, ki so opredeljene v ZORed, pooblasti župan občine, za izvajanje OPV pripravi predmetni dokument.

11.12 SEZNAM DOŠEDANJIH NAMERNIH POŠKODB IN NAPADOV NA OBJEKTE NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

V letu 2015 ni bilo namernih poškodb in napadov na objekte naravne in kulturne dediščine.

11.13 NAČRT OBHODOV NEPREMIČNIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Občinska redarska služba oziroma oseba, ki jo za izvajanje nalog, ki so opredeljene v ZORed, pooblasti župan občine, za izvajanje OPV pripravi predmetni dokument.

11.14 PREDLOG PROJEKTA – UVEDBI DEŽURNE SLUŽBE REDARSTVA

Stran | 55

Občine soustanoviteljice bodo uvedle dežurno službo redarske službe, če se bo pojavila potreba in bo to v okviru kadrovskih zmožnosti.

12. ZAKLJUČEK

OPV ima, glede na določbe ZORed, značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje OPV (3. odstavek 6. člena ZORed), zato je tudi omogočeno obdobjno ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja OPV bo omogočilo ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih in finančnih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda in mira v občini.

Ocenjevanje OPV poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg konkretnega cilja, ki je opredeljen v OPV. Takšen način ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo letnih in drugih obdobjnih poročil o delu občinskega redarstva.

OPV se, glede na novo nastale varnostne razmere v občini, ažurira oziroma ustrezno spremeni in dopolni. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občini, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še OPV. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarstva (1. odstavek 6. člena ZORed).

Občinska redarska služba naj zaradi transparentnosti in merjenja rezultatov dela redarske službe, izdela ustrezne statistične preglednice. Te bodo omogočale številčno merjenje konkretne problematike ter primerjavo s prejšnjim koledarskim obdobjem. Statistične preglednice se vstavijo v OPV.

Številka: 032-0001/2008

Datum:

Pripravila:

- Mag. Severin SOBOČAN, direktorica občinske uprave
- Aleš POTOČNIK, medobčinski inšpektor

ŽUPAN
OBČINE APAČE
Franc PIŽMOHT